Комисия за отношенията на работното място – Насоки за клетви и тържествени декларации – юли 2021 г.

1 Произход:

1.1 В *Залевски* срещу *Съдебния служител и Орс*[1] Върховният съд единодушно постанови, че отсъствието на разпоредба за Съдебен служител, който да извърши клетва или тържествена декларация и липсата на възможност за наказание за даване на неверни показания противоречат на Конституцията на Ирландия. Впоследствие бе въведен Законът за отношенията на работното място (Разни разпоредби) от 2021[2] г. за преодоляване на тези недостатъци. Заедно със Закона за обезщетенията при съкращение от 1967 г. и Закона за отношенията на работното място от 2015 г., в Закона за отношенията на работното място (Разни разпоредби) от 2021 г. се определят различни въпроси, свързани с провеждането на Съдебни изслушвания пред Комисията за отношенията на работното място. Тези насоки имат за цел да допълнят горепосоченото законодателство, а не да го изместят. В случай на противоречие, законодателството има предимство пред тези насоки.

1.2 Настоящите насоки се прилагат само за Съдебните изслушвания, включващи правораздаването, а не за спорове, отнесени до Комисията за отношенията на работното място, съгласно Закона за индустриалните отношения от 1969 г.

2 Определения:

2.1 В настоящите насоки следните термини имат следните значения:

"Съдебно изслушване" означава жалба, подадена за разглеждане пред Комисията за отношенията на работното място, съгласно раздел 41 от Закона за отношенията на работното място от 2015 г. или свързаните с тях постановления.

"Съдебен служител" е лице, назначено съгласно раздел 40 от Закона за отношенията на работното място от 2015 г.

"Свидетел" означава лице, което дава показания, включително под клетва или чрез тържествена декларация, пред Комисията за отношенията на работното място.

[1] [2021] IESC 24.

"WRC" означава Комисия за отношенията на работното място.

2 Изменение *в това число* на Закона за отношенията на работното място от 2015 г.; Закона за обезщетенията при съкращение от 1967 г.; Закона за неправомерното уволнение от 1977 г.; Закона за закрилата на работниците и служителите (Банкрут на работодателя) от 1984 г.; Закона за равно третиране на заетостта от 1998 г.; и Закона за равноправието от 2000 г.

3 **Информация за Свидетели:**

3.1 Следната информация има за цел да помогне на Свидетелите да знаят какво да очакват и да направят необходимата подготовка преди изслушване:

(a) Свидетелите трябва да пристигнат или да влязат в профила си в подходящо време за планираното изслушване;

(b) при пристигане за физическо изслушване, те трябва да се представят на рецепцията и да не говорят пред други Свидетели по делото преди или по време на изслушването;

(c) за дистанционно изслушване, те трябва да се представят пред Съдебния служител и да не да говорят с други Свидетели по делото преди или по време на изслушването;

(d) следва да информират Комисията за отношенията на работното място предварително, ако изискват преводач;

(e) може да се изиска от тях да се закълнат или да направят тържествена декларация и трябва да уведомят Комисията за отношенията на работното място, ако желаят да използват своя собствена свещена книга или свещена книга, която не е Старият завет, Новият завет или Коранът;

(f) когато изслушването се провежда дистанционно, Свидетелят трябва да има своя собствена свещена книга, готова на мястото, откъдето ще се включат или алтернативно, могат да се позоват на подходяща електронна книга;

(g) следва да уведомят Комисията за отношенията на работното място за всякакви други специални изисквания или нужди, които биха могли да имат по отношение на присъствието им като Свидетел; и

(h) всички изисквания относно тълкуването, клетвата или специалните изисквания се съобщават на Комисията за отношенията на работното място 10 работни дни преди датата на Съдебното изслушване.

4 **Преди да започне разпит на свидетел:**

4.1 Преди да започне разпит на свидетеля, Съдебният служител може:

(a) да се представи и обясни на свидетеля как ще протече разпитът;

(b) да обясни на Свидетеля, че трябва да се закълне или да положи тържествена декларация пред страните преди да представи показания (вж. подробности подолу);

(c) да се увери, че Свидетелят разбира, че ако има някакви проблеми, говорейки на английски език или чрез предоставения преводач, следва да уведоми Съдебния служител;

(d) да информира Свидетеля, че му се полага необходимото време да отговори на въпросите и че трябва да информира Съдебния служител, ако не разбира някой от въпросите;

(e) да обясни на Свидетеля, че могат да бъдат вземани почивки и ако се нуждае от прекъсване, поради някаква причина ще уведоми Съдебния служител; и

(f) да напомни на Свидетелите, които са в средата на кръстосан разпит и има прекъсване по време на разглеждането, че нямат право да обсъждат показанията си със своя представител или с когото и да било преди изслушването да се свика повторно.

5 **Преводачи:**

5.1 При необходимост следва да бъде осигурен преводач на Свидетел, който да може да осигури подходяща връзка между Свидетеля, Съдебния служител и всеки друг участник в Съдебното изслушване.

5.2 Ако възникнат опасения във връзка с ефективността и годността на устния преводач, Съдебният служител ще спре провеждането на Съдебното изслушване за изясняване на въпроса и при необходимост ще отложи изслушването за по-късна дата.

5.3 Когато Съдебният служител изслушва показания под клетва или тържествена декларация чрез преводач, преводачът трябва да бъде призван да се закълне под клетва на преводача. Подходящите форми на клетва и тържествена декларация са изложени в приложението към настоящите насоки. Вижте следващия раздел за повече информация относно клетвите и тържествените декларации.

6 **Клетва / Тържествена декларация:**

6.1 Съдебният служител може да вземе показания под клетва или тържествена декларация.[2]

6.2 Деца под 14 години и лица с "умствена инвалидност" над 14-годишна възраст не са длъжни да полагат клетва или тържествена декларация.[1]

6.3 Клетва или тържествена декларация са валидни, докато Свидетелят оценява тържествеността на повода и допълнителното морално задължение да говори истината, която възниква в ситуацията.

6.4 Съдебният служител трябва да обясни на Свидетеля, че клетвата има религиозно значение, а тържествената декларация няма и че показанията на Свидетеля ще бъдат разгледани по същия начин, независимо дали доказателствата са дадени под клетва или чрез тържествена декларация.

6.5 Може да се извърши тържествена декларация, когато Свидетелят възразява срещу клетва, независимо дали е на базата на липса на религиозни вярвания или защото е несъвместима с неговите религиозни вярвания.[5]

6.6 Съдебният служител трябва да обясни на Свидетеля, че чрез клетва или тържествена декларация, Свидетелят обещава да каже истината и че даването на лъжливи показания е престъпление, наказуемо чрез лишаване от свобода и /или глоба.

6.7 Съдебният служител следва да обясни на Свидетеля, че ако си вземе почивка или ако Съдебното изслушване се отложи, докато представя показания, остава под клетва или тържествена декларация, където е приложимо. Ако обаче е изминало значително време, клетвата или тържествената декларация могат да бъдат приложени отново.

6.8 За целите на клетвата или даването на тържествена декларация от Свидетеля, Съдебният служител следва да подсигури Свидетеля с формулировката или чрез прочитане на фразите, които трябва да се изкажат или да предостави карта с подходящите клетва или тържествена декларация, която свидетелят трябва да прочете. Подходящите форми на клетва и тържествена декларация са изложени в приложението към настоящите насоки.

[2] Законът за Отношенията на работното място (Разни разпоредби) от 2021 г. изменя Закона за трудовите правоотношения от 2015 г., т. 41.12А; Закона за неправомерното уволнение от 1977 г., т.8(14); Закона за закрилата на работниците и служителите (Банкрут на работодателя) от 1984 г., т.9(4А); Закона за равно третиране на заетостта от 1998 г., т. 79(8); Закона за равноправието от 2000 г., т.25(2Б); Закона за пенсиите от 1990 г.; Закона за обезщетенията при съкращение от 1967 г., с.39(17).

6.9 Свидетелят трябва да донесе собствена свещена книга на Съдебното изслушване. Копия на Стария завет, Новия завет и Корана могат да бъдат предоставени на Съдебното изслушване. Някои свещени книги, като Корана, трябва да се съхраняват в чанта/кутия през цялото време и да останат покрити, освен когато са на разположение на Свидетеля.

[4] Закон за децата от 1997 г., т.28(1) и S.28(3) - това се отнася до граждански производства, които по принцип включват прилагането на справедливостта. За целите на Закона за децата от 1997 г. "умствено увреждане" се разработва в т.20 като "*увреждане до степен, при която за лицето не е разумно възможно да живее самостоятелно*". Следва да се обърне внимание и на Закон за равноправието от 2000 г., Законът в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и развитие на умствения капацитет като са започнати оставащи части от Закона за вземане на решения с помощ (Капацитет) от 2015 г.

6.10 Когато изслушването се провежда дистанционно, Свидетелят трябва да има своя собствена свещена книга, готова на мястото, откъдето ще се включи или алтернативно, може да се позове на подходяща електронна книга.[6]

7 Разпит на свидетели:

7.1 Свидетелите могат да дават показания и могат да бъдат подложени на кръстосан разпит.

7.2 Съдебният служител може да ограничи разпита на Свидетел, който счита за повтарящ се или неотносителен и може да ограничи кръстосания разпит, ако го счита за потискащ.

7.3 Съдебният служител може да отправи въпроси към Свидетеля с цел изясняване на всяка непълна или неясна част от показанията му.

[5] Закон за клетвите от 1888 г., т. 1

[6] Член 31(1) Закон за гражданското и наказателното право (Разни разпоредби) от 2020 г.

Приложение - Форми на клетва и тържествена декларация

Свидетел - Клетви:

Християнска клетва – клетва върху Новия завет:

Свидетел: Аз (име на свидетел) се заклевам във Всемогъщия Бог, че моите показания пред Комисията за отношенията на работното място по това дело ще бъдат истината, цялата истина и нищо друго освен истината.

Еврейска клетва – клетва върху Стария завет:

Свидетел: Аз (име на свидетел) се заклевам във Всемогъщия Бог, че моите показания пред Комисията за отношенията на работното място по това дело ще бъдат истината, цялата истина и нищо друго освен истината.

Ислямска клетва – клетва върху Корана (който е покрит с плат):

Свидетел: Аз (име на свидетел) се заклевам в Аллах, че моите показания пред Комисията за отношенията на работното място по това дело ще бъдат истината, цялата истина и нищо друго освен истината.

Друга клетва – клетва върху свещена книга:

Свидетел: Аз (име на свидетел) се заклевам в (име на божеството), че моите показания пред Комисията за отношенията на работното място по това дело ще бъдат истината, цялата истина и нищо друго освен истината.

Свидетел – тържествена декларация:

Свидетел: Аз (име на свидетел) тържествено и искрено заявявам и потвърждавам, че показанията, които ще дам пред Комисията за отношенията на работното място, ще бъдат истината, цялата истина и нищо друго освен истината.

Устен преводач - Клетва:

Аз (име) се заклевам във Всемогъщия Бог (или името на друго божество, ако е приложимо), че добре и искрено ще превеждам на Комисията за отношенията на работното място всички въпроси и неща, които ще бъдат изисквани от мен с най-добрите ми способности и разбиране.

Устен преводач – тържествена декларация:

Аз (име) тържествено декларирам, че добре и искрено ще превеждам на Комисията за отношенията на работното място всички въпроси и неща, които ще бъдат изисквани от мен с най-добрите ми способности и разбиране.

Ан Атра:

Заклевам се във Всемогъщия Бог, че моите показания пред Комисията за отношенията на работното място по това дело ще бъдат истината, цялата истина и нищо друго освен истината.[7]

Превод: Заклевам се във Всемогъщия Бог, че моите показания пред Комисията за отношенията на работното място по това дело ще бъдат истината, цялата истина и нищо друго освен истината.